

BREDASCHÉ

DONDERDAG

COURANT

30 OCTOBER.

PUBLICATIE.

V. **RIJKEWISSE** WETHOUDERS van **Breda**, ontvangen van den 25. October 1851 N: 42/13, daarbij kennis gegeven dat binnen de Gemeente een dulle hond heeft rond gelopen, welke gedood is, doch waarschijnlijk andere honden heeft gebeten.

Gelasten bij deze alle ingezetenen, houders van honden, om dezelve gedurende den tijd van veertien dagen vast te houden; wordende mitsdien het losloopen van honden op den publieken weg, hoezeer ook behoorlijk gemuilkand, verboden; op eene boete voor den eigenaar van drie gulden en gevangenisstraf van drie dagen; terwijl, dien onverminderd, de loslopende honden, door de beambten der Politie dadelijk zullen worden opgevangen.

Wordende de Commissaris van Politie gelast, op de nakoming van dit verbod, toe te zien en door zijne Agenten te doen toezien, alsmede belast met de uitvoering, gelijk ook met het constateren en vervolgen der overtredingen.

Breda, den 27. October 1851.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dézelven,

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIS, den 25sten October.

Zondag-avond verscheen de *Patrie* met het volgende bericht:

» Ten gevolge van het ongeven van het plan om een ministerie met den heer *Billault* te vormen, heeft men zich in de verdere onderhandelingen uitsluitend gewend tot mannen behorende tot de partij der orde. Dit is een geruststellend teken, merkt men, want wij ons verheugen te kunnen berigten. Er is den geheelen dag onafgebroken onderhandeld en nog is men daarmee bezig. De uitslag zal niet voor heden avond laat kunnen bekend worden.

Den volgende morgen, Maandag, behelsde de *Moniteur* de besluiten van den President, waarbij het ontslag der aftredende ministers aangenomen en het nieuwe ministerie zamengesteld wordt uit de heeren:

Corbin, procureur-generaal te Bourges, voor justitie; *Turgot*, voor buitenlandsche zaken; *Ch. Giraud*, voor openbaar onderwijs; *T. Thoiry*, voor binnenlandsche zaken; *Xav. Gasparianca*, voor koophandel; *Lacroix*, voor openbare werken; de generaal *de Saint Arnaud*, voor oorlog; *Portoul*, voor marine; *Blondel*, inspecteur der finantien, voor finantien.

Bij een ander besluit is de heer *de Maupas*, prefect van het departement van de Boven Garonne, tot prefect van politie te Parijs benoemd ter vervanging van den heer *Carlier*, wiens ontslag aangenomen is.

Onder de nieuwe ministers zijn verscheiden nog weinig bekende namen, welke in de berichten en de vermoedens der dagbladen over de vorming van een nieuw bewind, nimmer waren vermeld; doch uit de bovenstaande lijst blijkt genoegzaam dat de President, bij het intreden van het beslissende tijdperk zijner amtsbediening, de diensten der partijhoofden en der voornaamste parlementsleden meent te kunnen onthouden, en zich te moeten vergenoegen met die van mannen, welke, ofschoon tot dusverre minder op den voorgrond gestaan hebbende, zich aan hem hebben aanbevolen, hetzij door geschiedkundige naam, hetzij door verknootheid aan de zaak van den President, hetzij door administratieve bekwaamheid.

— Parijsche bladen berichten, dat thans door de ondernemers der telegraaf-communicatie tusschen Engeland en Frankrijk, de schikkingen vereischt om dien telegraaf in geregelde werking te kunnen brengen, met het Fransche gouvernement getroffen zijn, en dat de daartoe betrekkelijke overeenkomst door den Franschen Minister van Binnenlandsche zaken is ondertekend.

— De winoogst is in verscheiden streken van Frankrijk reeds afgelopen; volgens de ontvangen berichten zal de wijn bijzonder goed zijn, en de oogst van 1851 zich inzonderheid door zijne schoone kleur onderscheiden.

— In het Spaansche regeringsblad van den 19den October wordt het tusschen Spanje en den Heiligen Stoel gesloten concordaat, in het Latijn en het Spaansch als landwet afgekondigd.

Hetzelfde blad bevat een door de Koningin vastgesteld reglement, houdende nadere bepalingen voor de uitvoering der wet van den 1sten Augustus j.l. ter regeling der staatsschuld.

Door den telegraaf is heden uit Madrid de tijding ontvangen van eene der sedert lang aangekondigde wijzigingen van het kabinet. Om redenen

van geheel administrativen aard, zoo als de depeche zegt, heeft de heer *Castelar* het ministerie van koophandel en openbare werken verlaten. Men heeft aan dat ministerie den nieuwen naam van *fomento* (aanmoediging) gegeven, en tot hoofd daarvan benoemd den heer *Reynoso*.

— Ter beëindiging waren genoteerd: 3 pCt. 55,75; 5 pCt. 90,45; Nap. renten 99,25; Rom. L. 74,75.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten October.

Men meldt uit Christiania, van den 16den dezer, dat aldaar, een half uur na de aankomst van een courier uit Stockholm, die depeches aan den gouverneur-generaal van het Koninkrijk Noorwegen, graaf von *Loebenstfold*, overbragt, door de politie in hechtenis zijn genomen de heeren *Muylaender*, generale intendant van het Noorweegsche leger; *Gloerson*, directeur der militaire depôts; *Utterberg*, opperbevelhebber der nationale garde te Christiania en *Andreas Bergh*, koopman. De beide eersten zijn beschuldigd, achtereenvolgens uit de kas van het leger gelden onttreemd te hebben, ten bedrage van ongeveer 500,000; de beide laatsten van medeplichtigheid aan deze misdaad. Zij zullen voor eene bijzondere, daartoe door het gouvernement benoemde commissie te regt staan; deze gebeurtenis had een diepen indruk te weeg gebracht.

— Pruisische militaire dagbladen spreken van de aangevangen of verder voorgenomen versterking van verschillende vestingen en van de erkende noodzakelijkheid om verscheiden kleine oottingenten tot een geheel te vereenigen, met bijvoeging dat deze maatregelen eerlang blijken zullen inzonderheid tegen binnenlandsche vijanden noodzakelijk te zijn.

— Men meldt van hier, dat de landverhuizing sedert eenigen tijd weder zeer is toegenomen. In den loop der vorige maand zijn omstreeks 9000 personen uit de Duitse Staten naar Amerika vertrokken, die zich meestal te Havre, Bremen en Hamburg inscheepten. H. Dinsdag waren van Frankfort weder 80 landverhuizers, uit het naburig Seckbach naar Mainz vertrokken om van daar verder de reis voort te zetten.

— Volgens een Berlijnsch dagblad heeft de baron *A. von Humboldt* aangekondigd dat te Athene het gebouw ontdekt is waar de Raad van vierhonderd plagt te vergaderen, en dat reeds, behalve eene menigte kolommen en standbeelden, een honderdtal opschriften uit dat gebouw aan het licht is gebracht.

— Het personeel der Oostenrijksche legers zal eerlang aanzienlijke verminderingen ondergaan en aan vele militairen een langdurig verlof verleend worden, uit welk een en ander eene belangrijke verligting van het budget moet voortvloeijen.

ENGELAND.

LONDEN, den 25sten October.

In een kabinetsraad, den 23sten dezer door de Koningin te Windsor gehouden, is bepaald, dat de zitting van het parlement, welke tot den 1den November verdaagd was, verder tot den 14den Januarij voortkomende zal verdaagd worden.

— *Kossuth* is eindelijk eergisteren middag, met het stoomschip *Mutrid*, van Gibraltar te Southampton gearriveerd, waar honderden zijne aankomst toefden. De maire der stad begaf zich terstond aan boord, door den Hongaarschen graaf en de gravin *Pulzky* gevolgd, wier ontmoeting met *Kossuth*, diens echtgenoot en vier kinderen, zeer treffend was. Toen de vermaarde Hongaar het schip verliet en den Engelschen grond betrad, steeg een luid gejuich op en volgde het met vier paarden bespannen rijtuig, waarin de maire hem en zijne familie eerst naar zijne woning, vervolgens naar het raadhuis begeleidde. Daar aangekomen werd *Kossuth* het adres van den gemeenteraad van Southampton overgerekend, waarop hij zeer uitvoerig, in niet zeer vloeiend, maar langzaam uitgesproken en daardoor verstaanbaar Engelsch, antwoordde.

Gisteren is *Kossuth* met zijn bijhebbend gezelschap te Winchester aangekomen, in de nabijheid van welke stad de maire van Southampton een landhuis heeft. Men kan zich nauwelijks een denkbeeld vormen van de menigte die uit alle naburige streken was zamengestroomd om den beroemden Hongaar te zien, noch van de uitbundige geestdrift waarmee zij hem ontving. Zoodra *Kossuth* het landhuis bereikt had, verhoorde hij zich op het balkon daarvan, om zijnen dank voor deze zoo onverwachte als treffende blijken van belangstelling te betuigen. De maire nam daarop het woord, weidde breed in den lof van *Kossuth* uit, die vier miljoen Serven bevrijd had, welke nimmer meer onder het juk gebragt kunnen worden, maar niet rusten zal zoo lang een enkel lid der groote menschen-

Amsterdam naar Naarden; — ten gezamenlijken bedrage van 1.133,500

Voor het overschietende zouden worden ingekocht en vernietigd $2\frac{1}{2}$, 3 en 4 per cent gevestigde schuld, of $3\frac{1}{2}$ per cent schuldbrieven. Men rekent, daarbij eene rente-besparing van f 450,000 te zullen kunnen verkrijgen.

In de memorie van toelichting verklaart de Minister van Financien, dat, bij het stellen van regelen ter amortisatie van schuld, twee beginselen het meest in aanmerking zijn genomen, als 1°. het besteden van beschikbare gelden, tot dadelijke delging of aflossing, of 2°. het aankopen van schuld en het bezigen der renten tot nieuwen aankoop, ten einde alzoo, door verloop van tijd, in staat te geraken, eenmaal een zeer aanzienlijk kapitaal te kunnen uitdelgen. Het is der Regering voorgekomen, dat het eerste, als het meest eenvoudige, de voorkeur verdient; ofschoon het ook, bij den levendigen wensch naar vermindering van lasten, zijne bedenkelijke zijde heeft. Een te vroegtijdig toegeven aan dit verlangen komt der Regering gevaarlijk voor, om het evenwigt tusschen de geldmiddelen van den Staat te behouden, moet rekenen op bijdragen uit de koloniale geldmiddelen boven de som, voor rentebetaling ten laste der middelen gebragt, terwijl zij vermeent, genoegzaam te hebben bewezen, dat hare beleefte van een spaarzaam beheer eene ernstig gemeente is geweest.

De Regering meent zich met de aanwijzing der beschikbare middelen te kunnen bepalen bij die, welke het fonds der renten voor de verkochte schuld van het eindigen van het lopende jaar, zal kunnen opleveren. Ook de gewone dienst van 1850 zal een belangrijk overschot kunnen aanbieden, en ten aanzien van die van 1851 bestaan almede gunstige uitzigten. Betreffende beide zijn openingen gegeven bij het aanbieden der begrooting voor 1852; weshalve de Regering vermeent, te dien aanzien in geene verdere bijzonderheden te behoeven te treden. Bij het aanwenden der som, welke op het einde van 1851, als saldo, bij dat fonds aanwezig zal zijn, tot schuldvermindering, wordt daaraan eene eigenaardige en sedert lang ingerepene bestemming gegeven, terwijl de middelen, welke de gewone geldelijke administratie zou kunnen opleveren, blijven voorbehouden voor verdere wettelijke verordeningen.

Ter Algemeene Rekenkamer is weder eene som van f 200,000 aan ingetrokken muntbiljetten van f 5 overgebragt; zoodat thans, met inbegrip der vroeger vermelde som van f 29.572,860, voor een bedrag van f 29.772,860 aan muntbiljetten, krachtens de wet van December 1845 uitgegeven, is ingetrokken.

Voorts is weder voor een bedrag van f 140,070 aan ingetrokken muntbiljetten van f 1000, f 500, f 100 en f 10 ter Algemeene Rekenkamer overgebragt; zoodat thans, met inbegrip der vroeger opgegevene som van f 15.367,570, voor een bedrag van f 15.507,640 aan muntbiljetten, krachtens de wet van September 1849 uitgegeven, is ingetrokken.

Bij Zr. Ms. besluit van den 16den dezer, is het Ministerie van Kolonien gemagtigd om, ter voorziening van het incompleet aan het leger in Oostindie, nog dit jaar zoo vele manschappen derwaarts te zenden als de werving zal opleveren, welk getal strekken zal in mindering van het, krachtens de wet van September 1849, te betalen contingenten.

Zr. K. H. Prins Frederik, vergezeld van H. D. Schudant, den graaf van den Duyn, is Maandag, in den avond, in goeden welstand van Londen, te 's Hage aangekomen, van waar Z. K. H. dadelijk naar het Huis de Pauw is vertrokken.

Zaterdag avond den 25sten dezer, heeft te 's Bosch de benediging en installatie van den nieuwen gemeenteraad op het stadhuis plaats gehad, en werd hem ten 8 ure door de harmonie de *Unité* en ten 9 ure door die van *St. Cecilia* serenades bij fakkellicht gebragt.

Te 's Bosch bewonderd men wederom een kunststuk van den kundigen beeldhouwer, den heer E. Veneman aldaar. Het bestaat namelijk in eenen goethischen predikstoel voor de St. Joseph-kerk in de Kalverstraat te Amsterdam. De stijl is van het 17de eeuwsk, rondom de kuip en het klankbord met piramidiaal bovenwerk, staan de beelden der twaalf Apostelen, door groepen van Engelen van elkander gescheiden; in het rugstuk bevindt zich de goede Herder. De trap is en jour en zeer los bewerkt; het geheel bevat zoo veel harmonie, dat dit stuk weder tot luister van den kunstenaar verstreken zal.

De gemeenteraad te Leiden heeft eene commissie uit haar midden benoemd, bestaande uit de heeren prof. J. van der Hoeven, prof. H. Cock, A. Hartvelt Jr., prof. A. H. van der Boon Mesch en P. H. Taets van Amerongen, welke bij den Koning gehoor zal vragen, ten einde het door den afgetreden Koning gedaan verzoek, tot vernietiging der door Gedeputeerde Staten, geweerdde goedkenning van de schikking in de zaak van het Huiszittenhuis, bij Z. M. te onderwerpen.

De onvermoede pogingen der politie te Leeuwarden, om ook de nog ontbrekende gouden voorwerpen op te sporen, die zich in het onlange daar gestolen kistje bevonden, hebben wederom tot belangrijke ontdekkingen geleid. Ook de kistjes, voortvans huis, des dierstaats plaats, vanda is in verzekerde bewaring genomen, maar men gelooft niet dat de bij hem bewerkstelligde huiszoeking verdere ontdekkingen heeft ten gevolge gehad. De zamenkomsten der politie sedert eenige dagen plaats hadden, maar steeds door de politie werden aangehouden, hebben nu opgehouden.

De vorige week zijn te Rotterdam op heeter hand betragt een man en eene vrouw met een kind, in Rotterdam te huis behorende, en die beproefden, verzilverde halve centen voor tiencentstukken uit te geven. Bij onderzoek moest gebleken zijn, dat zij bij zich hadden een groot getal verzilverde en andere halve centen, alsmede een flesche vocht en een doosje poeder, waarmede deze bewerking geschiedt.

In den morgen van den 22sten 11., heeft er in het gehucht Neerland, gemeente Kerkrade een vreeselijke brand gewoed. Niettegenstaande in een oogenblik vele blusschmiddelen op de plaats des onheils aanwezig waren en de krachtedigste pogingen tot blussching werden in het werk gesteld,

heeft men den brand echter niet eerder kunnen meester worden, dan dat een aantal huizen in puin lagen. Ongelukkigerwijzen is niet een der panden tegen brandschade verzekerd. De schade is belangrijk; men is nog niet in staat de hoegrootheid te bepalen.

Men verneemt met leedwezen, dat Z. D. H. de bisschop van Curium, baron van Wijckerslooth, door eene zeer bedenkelijke ongesteldheid is aangetast, ten gevolge waarvan men zich over het behoud van dien hoogen geestelijke zeer bezorgd maakt.

Maandag namiddag heeft de van Rotterdam naar het terugkeerende stoomboot het ongeluk gehad, op de hoogte van het landrechtse veer, eene bodderak te overvaren, met het ongelukkig gevolg, dat deze dadelijk gezonken is. De zich aan boord bevindende man, vrouw en knecht zijn met levensgevaar gered, doch twee kinderen, zich in het vooronder bevindende, zijn daarin omgekomen.

Naar men verneemt, zal de beroemde Franche lichtreiziger, de heer Pottevin, eerlang dit land bezoeken, en in de voornaamste steden zijne lichtreizen ondernemen.

Men verneemt, dat de aanbouw van het hoofdgebouw en de vier familiewoningen in de kolonie Mettray op Rijsselt, bij Zutphen, reeds zoover gevorderd is, dat deze gebouwen waarschijnlijk met den 1sten November geheel voltooid zullen kunnen zijn, en nog vóór het einde dezes jaars kinderen in de kolonie zullen kunnen opgenomen worden.

In eene op den 23sten dezer gehouden vergadering der Amsterdamsche afdeling van het Nederlandsche Bijbelgenootschap, zijn onder anderen mededeelingen gedaan nopens de verrigtingen en den staat van dat genootschap, waaruit het volgende ontleend wordt. De inkomsten van het genootschap hebben bedragen f 76,298.95 $\frac{1}{2}$, en de uitgaven slechts f 40,642.17, gevende alzoo een batig slot van f 35,656.42 $\frac{1}{2}$. De gunstige uitkomst is vooral te danken aan de aanzienlijke legaten en giften, respectievelijk ten gezamenlijken bedrage van f 14,000 en f 2349.51. Hoe voordelig nu deze toestand der geldmiddelen ook zij; het genootschap behoeft nogtans voor zijn voortdurend bestaan en zijne uitgebreide verrigtingen, aanhoudende ondersteuning, daar de kosten voor zijne afgevaardigden Gericke, Matthes, van der Tuuk en Hardeland alleen f 14,000 hebben beloopt. Daarenboven is men bezig met het drukken van het Oude Testament in het Javaansch, is er eene vertaling in het Makassaarsch, en later ook eene in het Boegineesch te wachten; voorts is weder gearheid aan eene vertaling in het Dajaksch, en bestaat er hoop op eene voor de Batta-landen. Tevens heeft het genootschap de bevordering eener Chinesche vertaling door dr. Gütschlag met f 1000 ondersteund. Van 1 Mei 1850 tot 30 April 1851 waren uitgedeeld 26,980 bijbels en nieuwe testamenten.

Men meldt uit Middelburg van 27 dezer.

Gisteren avond hield de wel-eerw. zeer gel. heer J. P. Hasebroek, beroepen predikant bij de gemeente te Amsterdam, zijne afscheids-rede van de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, in de Nieuwe-kerk, tot eene zeer talrijke schaar van toehoorders sprekende, naar aanleiding van den tweeden brief van den Apostel Joh. vs. 8. De beste wenschen van velen vergezellen den geachten leeraar naar zijne nieuwe standplaats, terwijl hij bij deze gemeente, vooral bij diegenen uit haar midden welke met hem persoonlijk omgang hadden, steeds in hoogachtend aandenken zal blijven.

De Luxemburgsche Stenden hebben den 21, na eenige beraadslaging, met 35 tegen 10 stemmen, het ontwerp aangenomen, waarbij eene jaarlijksche som van 60,000 franken aan Z. K. H. Prins Hendrik, der Nederlanden wordt toegestaan, voor kosten van het Stadhouderschap.

Aangaande de mijn-onginning op Biliton, berigt de *Indier*, dat de heer Vincent baron van Tuyll, vergezeld van de gouvernements-commissie, aan wier hoofd zich de kundige ingenieur de Groot bevond, op den dag dat zij te Biliton aankwamen, zoo veel goede tin-erts vonden, dat de baron van Tuyll naar Batavia vertrok, ten einde vergunning te vragen, om eene mijn te openen. Dit werd hem toegestaan en nu is men reeds aan den arbeid.

Berigten uit Paramaribo van den 22sten September jl., alhier ontvangen, houden in, dat sedert het begin der maand in den gezondheids-toestand der kolonie eene vrij gunstige verandering had plaats gehad. De heerschende ziekten (gele koorts en griep) hoewel nog niet geweken, hadden echter zeer in hevigheid afgenomen, ten gevolge waarvan ook de sterfgevallen aanmerkelijk waren verminderd. Het aantal dezelve had van het begin van September tot den 22sten dier maand 53 bedragen, waarvan 7 onder het bataillon jagers n°. 27, 2 onder de compagnie artillerie, 2 onder de invaliden, 3 onder de marins, 4 onder de bemanning der loopenardschepen, en 85 onder particulieren. Ook onder de slavenmagten was de reeds vroeger bespreekte beterschap toegenomen, echter hadden vele effecten zeer geleden.

De heer Fulvi, alhier, uitgever van de *Kunstkrans*, heeft besloten, de voornaamste prijzen voor de leterij dier *krans* aan te koop op de tentoonstelling te Londen en daarbij zelfs eenige voorwerpen van de algemeene tentoonstelling van schoone kunsten te Brussel. Later zal hij een programma uitgeven, waarin hij de aangekochte voorwerpen zal opnemen, welke zowel te Amsterdam als te 's Gravenhage aan de bezienswaardig zullen worden aangeboden.

De heer Reynolds, van New-York, heeft het plan gemaakt, een electrischen telegraaf door den Atlantischen Oceaan aan te leggen. Hij berekent, dat de afstand tusschen Kaap Canso, boven Halifax, op de Amerikaansche kust, en het naast gelegen punt van Ierland, bij Colwan, niet langer is dan 1600 mijlen, bij een middelbare diepte van 300 voet; dat eene linie van die uitgestrektheid, bestaande uit vier verschillende geheel van elkander gescheiden draden, in eene huis van gutta-percha, vijf honderd jaren zou kunnen in wezen blijven, dat het gewigt de 10,000

